

Vergaderjaar 2000–2001

27 400 F

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangen van het Diergezondheidsfonds voor het jaar 2001

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Op basis van de Gezondheids- en welzijnswet voor Dieren (GWWD) is de minister van LNV verantwoordelijk voor de bestrijding van besmettelijke dierziekten die in de regeling Aanwijzing besmettelijke dierziekten zijn vermeld. De uitgaven die gemoeid zijn met deze bestrijdingsmaatregelen worden verantwoord in het Diergezondheidsfonds. Ter financiering van deze uitgaven is bij de herziening van de GWWD van 9 april 1998 (Stb. 236) voorzien in een stelsel van diergezondheidsheffingen. Zo is, krachtens artikel 91 a van de GWWD, met ingang van 1 september 1998 voorzien in een heffing terzake van het houden van varkens en is in het beleidsbesluit Diergezondheid (kamerstukken II 1998–1999, 26 361 nr. 1) aangekondigd dat op gefaseerde wijze een diergezondheidsheffing zal worden ingevoerd terzake van het houden van andere dieren dan varkens, zoals runderen, schapen, geiten en pluimvee. Gedurende het implementatietraject voor het invoeren van deze heffingen is een aantal nadelen van financieel-technische aard aan het licht gekomen. Rekening houdend met deze nadelen en gelet op het feit dat de overheid het beginsel wil handhaven dat door de overheid gemaakte kosten verband houdend met de bestrijding van besmettelijke dierziekten op grond van de GWWD voor rekening dienen te komen van het betrokken bedrijfsleven, is een alternatief financieringssysteem ontwikkeld voor het heffingenstelsel. Het nieuwe financieringssysteem is vastgelegd in een convenant inzake de financiering van de bestrijding van besmettelijke dierziekten tussen de minister van LNV, het Productschap Vee en Vlees, het Productschap Pluimvee en Eieren en het Productschap voor Zuivel. Dit convenant is recentelijk aangeboden aan de Kamer (Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, 26 800 F, nr. 3). De essentie van het nieuwe systeem is dat de overheid, in geval zich besmettelijke dierziekteuitbraken voordoen, via een systeem van bankgaranties, onvoorwaardelijk kan beschikken over de noodzakelijke financiële middelen voor de bestrijding van de besmettelijke dierziekten, tot vooraf afgesproken maxima.

De productschappen stellen zich voor de periode 2000 t/m 31 december 2004 garant voor de kosten van dierziekte-uitbraken tot de volgende maxima:

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

- runderen f 500 mln., waarvan f 400 mln. in de vorm van een bankgarantie en f 100 mln. in de vorm van liquide middelen die worden aangehouden bij het betrokken productschap;
- varkens f 500 mln. waarvan f 450 mln. in de vorm van een bankgarantie en f 50 mln. in de vorm van liquide middelen bij het betrokken productschap;
- pluimvee f 25 mln. in de vorm van liquide middelen;
- schapen en geiten f 5 mln. in de vorm van liquide middelen.

Indien LNV voor de financiering van een uitbraak van een besmettelijke dierziekte gebruik maakt van de bankgarantie, wordt door het betrokken productschap op grond van de wet op de Bedrijfsorganisatie aan de sector een heffing opgelegd om de schuld aan de banken terug te betalen.

Gezien deze nieuwe financieringssysteem die in juli 2000 is ingegaan en met het oog op het verkrijgen van draagvlak voor het nieuwe financieringsstelsel, heeft het kabinet besloten met terugwerkende kracht af te zien van de varkensheffingen vanaf 1998.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Wetsartikel 1 (uitgaven en verplichtingen)

01 Dierziektebestrijding

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerpbegroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	366	mem	mem	mem	mem	mem	mem

De uitgavenartikelen hebben betrekking op de bestrijding van de besmettelijke dierziekten zoals die in de Regeling aanwijzing besmettelijke dierziekten zijn vermeld. Conform de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren zal de financieel-administratieve afwikkeling van alle aangewezen dierziekten via het Diergezondheidsfonds lopen.

Artikel 01.01 Personeel en materieel preventieve maatregelen

De grondslag van het artikel

Op dit artikel worden de extra uitgaven verantwoord die samenhangen met de preventieve maatregelen voor diergezondheidszorg, zoals monitoring en early-warning systemen.

Artikel 01.02 Personeel en materieel politionele maatregelen

De grondslag van het artikel

Op dit artikel worden de extra personele en de personeelsgebonden materiële uitgaven verantwoord die rechtstreeks voortvloeien uit de bestrijding van op grond van artikel 15 Gwwd aangewezen dierziekten. Hierbij gaat het onder andere om personeelskosten van LNV-diensten. Daarnaast worden op dit artikel geraamd de kosten voor de inrichting van crisiscentra en dergelijke en de inhuur van derden voor het screenen en onderzoeken van bedrijven met het oog op het vaststellen van de mate van verspreiding van de betreffende ziekte. Tevens worden de uitgaven samenhangend met de taxatie van dieren en materiaal op dit artikel verantwoord.

Voorts worden hier verantwoord de uitgaven voor maatregelen die direct samenhangen met het plaatsen van waarschuwborden, het aanbrengen van kenmerken in verband met het besmet of van besmetting verdacht verklaren van bedrijven en het reinigen en ontsmetten van gebouwen, terreinen en bewaarplaatsen voor mest en voorwerpen, het reinigen en ontsmetten van stallen (inclusief inventaris), markten en andere plaatsen waar dieren van verschillende houders zijn samengebracht, diergaarden en daarmee vergelijkbare inrichtingen.

In het kader van een effectieve bestrijding is het van groot belang dat hygiëne-voorschriften in acht worden genomen. Uitgaven voor het ter beschikking stellen van middelen voor de ontsmetting van personen en schoeisel worden eveneens ten laste gebracht van dit begrotingsartikel.

Artikel 01.03 Personeel en materieel welzijnsmaatregelen

De grondslag van het artikel

Op dit artikel worden verantwoord de personele en de personeelsgebonden materiële uitgaven die rechtstreeks voortvloeien uit de welzijnsmaatregelen. Het gaat hierbij onder andere om personeelskosten van LNV-diensten. Daarnaast worden op dit artikel geraamd de kosten verband houdend met de inhuur van derden alsmede huisvestingskosten. Ook de uitgaven samenhangend met de waardebeoordeling in verband met de opkoop van dieren worden op dit artikel verantwoord.

Artikel 01.04 Schadeloosstellingen politionele maatregelen

De grondslag van het artikel

In het kader van een effectieve bestrijding worden, ingevolge de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, dieren en materialen van besmette bedrijven door het Rijk overgenomen en onschadelijk gemaakt. Met het oog op het tegengaan van een verdere verspreiding van de betreffende ziekte kunnen bedrijven ook preventief geruimd worden en kunnen dieren van verdachte bedrijven, onder andere in verband met nader onderzoek, worden overgenomen. Voor de overgenomen en geruimde dieren en materialen wordt de ondernemer schadeloos gesteld. De uitgaven hiervoor worden verantwoord op dit artikel.

Artikel 01.05 Vergoedingen welzijnsmaatregelen

De grondslag van het artikel

In het kader van een effectieve bestrijding worden gebieden ingesteld waarbinnen transport van dieren verboden is. Om te voorkomen dat er welzijnsproblemen ontstaan als gevolg van overvolle stallen kunnen dieren tegen vergoeding worden opgekocht. Tevens is er de mogelijkheid van het instellen van een fokverbod. De uitgaven die hiermee samenhangen vallen onder dit begrotingsartikel.

Artikel 01.06 Verwerkingsuitgaven politionele maatregelen

De grondslag van het artikel

De door het Rijk overgenomen dieren worden gedood. Voorts worden de dode dieren getransporteerd en verder verwerkt tot onschadelijk materiaal. Dit geldt ook voor de overgenomen bedrijfsmaterialen zoals voedermiddelen. De verwerking kan ondermeer bestaan uit destructie of verbranding al dan niet vooraf gegaan door tijdelijke opslag. De uitgaven die met voorgaande maatregelen samenhangen vallen onder dit artikel.

Artikel 01.07 Verwerkingsuitgaven welzijnsmaatregelen

De grondslag van het artikel

De door het Rijk opgekochte dieren worden van het bedrijf afgevoerd en gedood en vervolgens, al dan niet via tussentijdse opslag in vrieshuizen, vernietigd. Voor de zeer jonge dieren kan een ander procedure worden gevolgd. De uitgaven die met deze activiteiten samenhangen worden op dit artikel verantwoord.

Artikel 01.08 Overige uitgaven

De grondslag van het artikel

Op dit artikel kunnen overige uitgaven worden verantwoord, zoals de eventuele terugstorting van voorfinanciering naar de begroting van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Tevens kan door de Minister een schadevergoeding worden toegekend als bij het verrichten van handelingen in verband met politionele maatregelen en welzijnsmaatregelen schade wordt toegebracht aan (on)roerende zaken dan wel anderszins. Dergelijke uitgaven worden op het onderhavige artikel verantwoord.

Artikel 02.01 Voordelig eindsaldo

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerpbegroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000	30 600	69 900	181 200	284 500	385 800	485 100	
<i>Nieuwe wijzigingen</i>							
Uitgaven in 1999	- 366	- 366	- 366	- 366	- 366	- 366	
Intrekking heffing DGF		- 29 900	- 141 200	- 244 500	- 345 000	- 445 100	
Uitvoeringskosten Bureau Heffingen		- 2 657	- 2 657	- 2 657	- 2 657	- 2 657	
Vertraging inkomsten voorfinanciering		- 6 743	- 6 743				
Stand ontwerpbegroting 2001	30 234	30 234	30 234	36 977	36 977	36 977	36 977
Stand ontwerpbegroting 2001 in EUR1000	13 720	13 720	13 720	16 780	16 780	16 780	16 780

De grondslag van het artikel

Op dit artikel wordt het voordelig eindsaldo geraamd. Dit saldo is gelijk aan het positieve verschil in enig jaar tussen de ontvangsten (inclusief het beginsaldo) en de uitgaven.

Toelichting:

De uitgaven die in 1999 zijn gedaan ten laste van het diergezondheidsfonds verlagen structureel de totale beschikbare middelen in het fonds. Vanwege de gewijzigde financieringssystematiek komen er geen heffingsopbrengsten meer binnen in het diergezondheidsfonds. Aan het Bureau Heffingen zijn middelen ter beschikking gesteld voor de uitvoering van de varkensheffing.

De door Bureau Heffingen gemaakte kosten in verband met de uitvoering van de varkensheffing (f 2,7 mln.) worden ten laste gebracht van het saldo in het fonds. Bureau Heffingen stort de niet bestede middelen voor de varkensheffing terug in 2002.

Wetsartikel 2 (ontvangsten)

01 Dierziektebestrijding

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerpbegroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000	-	39 300	111 300	103 300	101 300	99 300	
<i>Nieuwe wijzigingen</i>							
Intrekking heffing DGF		- 29 900	- 111 300	- 103 300	- 101 300	- 99 300	
uitvoeringskosten Bureau							
Heffingen		- 2 657					
ontvangsten voorfinanciering		- 6 743		6 743			
Stand ontwerpbegroting 2001	-	-	-	6 743	-	-	-
Stand ontwerpbegroting 2001 in EUR1000	-	-	-	3 060	-	-	-

Artikel 01.01 Ontvangsten heffingen politionele dierziektebestrijding

De grondslag van het artikel

Op dit artikel zouden oorspronkelijk de ontvangsten uit hoofde van de bestemmingsheffingen in het kader van de politionele bestrijding van alle diersoorten worden verantwoord. Het kabinet heeft besloten af te zien van de diergezondheidsheffingen omdat gedurende het implementatietraject voor het invoeren van deze heffingen een aantal nadelen van financieel-technische aard aan het licht is gekomen die bij de invoering van deze wet niet werden voorzien.

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerpbegroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000	-	29 900	111 300	103 300	101 300	99 300	
<i>Nieuwe wijzigingen</i>							
Intrekking heffing DGF		- 29 900	- 111 300	- 103 300	- 101 300	- 99 300	
Stand ontwerpbegroting 2001	-	-	-	-	-	-	-
Stand ontwerpbegroting 2001 in EUR1000	-	-	-	-	-	-	-

Artikel 01.02 Bijdrage bedrijfsleven

De grondslag van het artikel

Op basis van het convenant tussen LNV en de produktschappen stellen de produktschappen zich garant om voor de periode vanaf 14 juli 2000 t/m 31 december 2004 de kosten van bestrijding van besmettelijke dierziekten te financieren tot onderstaande maxima per diersoort:

- runderen f 500 mln.;
- varkens f 500 mln.;
- pluimvee f 25 mln.;
- schapen en geiten f 5 mln.

Deze garantiestelling door de produktschappen aan de overheid is mogelijk gemaakt doordat de produktschappen garantieovereenkomsten hebben afgesloten met een syndicaat van banken tot de volgende maxima:

Bankgarantie voor de varkenssector: f 450 mln.

Bankgarantie voor de rundveehouderij: f 400 mln.

Artikel 01.03 Ontvangsten EU

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerpbegroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2001	-	-	memorie	memorie	memorie	memorie	memorie

De grondslag van het artikel

De Europese Unie draagt bij aan de uitgaven die in het kader van de dierziektebestrijding in brede zin moeten worden gemaakt. De bijdrage van de EU die op dit artikel wordt verantwoord kan zowel betrekking hebben op de bestrijdingsmaatregelen als op de welzijnsmaatregelen. Uiteraard is deze medefinanciering door de Europese Unie afhankelijk van de uitgaven die in geval van een uitbraak van een besmettelijke dierziekte worden gedaan.

Artikel 01.04 Bijdrage van LNV

De grondslag van het artikel

Op dit artikel wordt de bijdrage van LNV verantwoord voor uitgaven van preventieve en politionele dierziektebestrijding die niet worden gefinancierd door het bedrijfsleven noch door de Europese Commissie. Te denken valt hierbij aan kosten van preventieve maatregelen waarbij LNV en bedrijfsleven de kosten delen, alsmede de kosten van bestrijding van besmettelijke dierziekten bij diersoorten die niet onder het convenant met het bedrijfsleven vallen zoals bijen en vissen.

Artikel 01.05 Overige ontvangsten

De grondslag van het artikel

Inkomsten verband houdende met het opkopen, doden en onschadelijk maken van dieren en materiaal worden op dit artikel verantwoord.

Artikel 01.06 Ontvangsten voorfinanciering

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerpbegroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerpbegroting 2000	-	9 400	-	-	-	-	-
<i>Nieuwe wijzigingen</i> uitvoeringskosten Bureau Heffingen ontvangsten voorfinanciering		- 2 657 - 6 743		6 743			
Stand ontwerpbegroting 2001	-	-	-	6 743	-	-	-
Stand ontwerpbegroting 2001 in EUR1000	-	-	-	3 060	-	-	-

De grondslag van het artikel

Op dit artikel wordt verantwoord de bijdrage vanuit de begroting van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) op grond van de saldopositie van het Diergezondheidsfonds. Voorfinanciering zal in ieder geval plaatsvinden indien in enig jaar als gevolg van een ziekte-uitbraak een tekort saldo op het Diergezondheidsfonds dreigt te ontstaan. Het Diergezondheidsfonds kan immers op grond van artikel 95d van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren een jaar niet afsluiten met een negatief saldo.

In 1998 heeft Bureau Heffingen de geraamde uitvoeringskosten met betrekking tot de inning van de varkensheffing (f 9,4 mln.) uit het Diergezondheidsfonds ontvangen. De werkelijke uitvoeringskosten van Bureau Heffingen (f 2,7 mln.) worden ten laste van het Diergezondheidsfonds gebracht. Het restant (f 6,7 mln.) dient door Bureau Heffingen in het Diergezondheidsfonds te worden teruggestort. Dit wordt thans voorzien in 2002.

Artikel 02.01 Voordelig beginsaldo

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stand ontwerp-begroting 2000	30 600	30 600	69 900	181 200	284 500	385 800	
<i>Nieuwe wijzigingen</i> correctie ontvangsten/afzien van heffingen		- 366	- 39 666	- 150 966	- 247 523	- 348 823	
Stand ontwerp-begroting 2001	-	30 234	30 234	30 234	36 977	36 977	36 977
Stand ontwerp-begroting 2001 in EUR1000	13 720	13 720	13 720	13 720	16 780	16 780	16 780

De grondslag van het artikel

Op dit artikel wordt het batig beginsaldo geraamd, dat op grond van artikel 95d van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren voor de bestrijding van besmettelijke dierziekten beschikbaar is. Het huidige saldo betreft rijksmiddelen en wordt aangewend voor uitgaven die niet door derden worden gefinancierd. Voor een toelichting op de wijzigingen wordt verwezen naar artikel U02.01 Voordelig eindsaldo.

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
L. J. Brinkhorst